

GYVIEJI ARCHYVAI

Vilkiautinio kaimo bendruomenėi – 15 metų

Vilkiautinio kaimo bendruomenę 2001 metų gegužės 30 dieną įregistruvo tuometinis bendruomenės pirmininkas Pranas Balkė

Bendruomenės tik kūrėsi, buvo pradžių pradžia ir labai nelengva. Nelabai supratome, kas vyksta, kam to reikia, dairėmės patirties užsienį. 2002 metais įgyvendinamas projektas „Savivaldos, verslumo ir demokratijos stiprinimas Vilkiautinio kaimo bendruomenėje“. Pranas Balkė suranda partnerių Švedijoje ir ten išsiunčiami 4 bendruomenės atstovai septyni patirties. Sugrįžus paaiškėja, kad labai svarbu mokėti anglų kalbą – bendruomenės nariams organizuojami anglų kalbos kursai, vyksta susitikimai, mokymai. Dėkoju Pranui Balkai už pradžių pradžių, už bendruomenės subūrimą.

2006 metų vasario 26 dieną buvau išrinkta bendruomenės pirmininke. Susirinkom, pasitarėm ir nutarėm – reikia bendruomenėi namų, patalpų, kur galėtume susirinkti, bendrauti, mokytis. Savivaldybė skyrė patalpą, bet jos prašėsi remonto, todėl dvejus metus iš eilės dalyvavome Žemės ūkio ministerijos skelbtuose projektuose. Rinkosi bendruomenės nariai, valė, tvarkė, dažė savo jėgomis, be jokio atlygio, plūšėjo kas kiek galėjo. Rezul-

tatas buvo pasiektas: turėjome patalpą, kur galėjome susirinkti, švęsti džiaugsmingas šventes, ar, reikalui esant, – ir liūdnam. Pasitarėme – reikia kaimui kryžiaus, koplytstulpio, pastatėme. Parėmėme vieni kitus gaisro, nelaimės atveju.

Atsirado galimybė iš savivaldybės bendruomenių veiklai skirtų pinigėlių pasigerinti savo buitį. O kodėlgi ne? Įsigijome indų, staltiesių, dujinę viryklę, virtuvinių reikmenų, šaldytuvą, kondicionierių, trimerį. Šalia buitinių reikalų atsirado noras papromogauti: kaimo vyrai vyko stebėti krepšinio varžybų naujoje Zalgiro arenoje Kaune. Moterys domėjosi vaistažolėmis, sveikatinimosi programomis, buvo išvykusios į Druskininkų vandens parką. Šiais metais tikimės įsigyti treniruoklių, šiaurietiško ėjimo lazdu.

Esame aktyvūs Varėnos krašto vietos veiklos grupės nariai. 2014 metais dalyvavome projekte „Puoselėjame senolių papročius ir tradicijas“. Neuzmiršome savo krašto papročių, tradicijų, dainų – jas jaunimas rinko ir kruopščiai užrašė. Už projekto lėšas buvo nupirkta garso ir vaizdo aparatūra, kompiuteris, spausdintuvas, baldai. 2015 metais susitvarkėme kaimo viešąsias erdves dalyvaudami projekte

„Graži ir saugi aplinka Vilkiautinio kaime“. Didžiausia dovana mums teko iš rajono savivaldybės (manau, aktyvi bendruomenė buvo to verta), kai 2013 metais buvo suremontuotos Vilkiautinio kultūros centro patalpos. Dabar čia yra kultūros centras, medicinos punktas, bendruomenės patalpos, biblioteka. Dar vieną dovana gavome šį pavasarį – ištaisai naujai išasfaltuota pagrindinė kaimo gatvė.

Birželio pradžioje Vilkiautinio kaimo bendruomenė rinkosi į kaimo šventę „Lai tėviškėj skamba mūsų dainos ir juokas“, kuri prasidėjo šventomis Mišiomis už gyvus ir mirusius Vilkiautinio kaimo gyventojus Švenčiausiosios Trejybės Liškiavos bažnyčioje. Mokyklos sporto aikštynė vyko krepšinis 3x3, tritaškių ir baudų mėtymas, giros kėlimo varžybos ir įvairios rungtys vaikams.

Gegužės 30 dieną sukako 15 metų kaip gyvuoją Vilkiautinio kaimo bendruomenė, todėl šventė ir buvo skirta šiai gražiai sukakčiai paminėti. Atvyko Varėnos rajono meras Algis Kašėta, tarybos narys Juozas Baublys, Merkinės seniūnijos seniūno pavaduotoja Ieva Danielianaitė, Kibyšių ir Panaros kaimo bendruomenių atstovai, taip pat gausus būrys Vilkiautinio kaimo gyventojų.

Svečiuose rajono meras Algis Kašėta (kairėje)

Visi pasiklausė koncerto, kuriame dalyvavo Vilkiautinio kultūros centro moterų ir vaikų folkloro ansambliai, ritminių šokių „Žvaigždutės“ kolektyvas, Liškiavos mokyklos daugiafunkcio centro dainininkės Toma Griniūtė ir Akvilė Marcinonytė bei respublikinio konkurso „Kalbėkime tarmiškai“ antrosios vietos nugalėtoja, skaitovė Gintarė Barišauskaitė. Visus pradžiuogino tik ką naujai susikūrusio jaunimo klubo merginų dainos. Savo muzikinius sveikinimus skyrė Panaros ir Kibyšių kaimų atstovai. Sporto varžybų nugalėtojai buvo apdovanoti prizais. Be dovanų neliko ir aktyviausi bendruomenės nariai. Koncertą užbaigė „Giminių“ daina.

Bendruomenės patalpose moterys eksponavo savo mez-

ginčius: servetėles, riešines, staltieses ir kitus darbus. Visus stebino Vytauto Baltulionio – vienintelio parodos dalyvio vyro – darbai – siuvinėti paveikslai. Akį traukė ir džiugino Agnės Tenenytės origiamo lankstiniai.

Vakaronėje smagiai grojo kaimo kapela „Vienminčiai“ iš Druskininkų savivaldybės. Tik apie 4 valandą ryto išsvermingiausi patraukė į namus.

Atšventus bendruomenės 15 metų jubiliejų, noriu padėkoti savo kaimo žmonėms, kad jie mane palaikė, prisidėjo kas kiek galėjo darbuose, parėmė. Nuoširdų ačiū tariau rėmėjams: Varėnos rajono savivaldybei, Mariui Valukynui – „Dzūkijos mediena“ savininkui, Zenonui Janulevičiui – UAB „Zenjas-ta“ savininkui, Artūrai Žėkui – Radviliškio mašinų gamyk-

los savininkui, Danutei Staugaitienei – UAB „Smiltainė“ savininkei, Ii savininkui Rūteniu Draugeliui ir visiems, kurie auškojo savo 2 procentus pajamų ar kitaip prisidėjo, parėmė bendruomenę.

Dėkoju Liškiavos mokyklos-daugiafunkcio centro direktorei Vitai Barišauskienei (pagrindinei mano pagalbininkei), kuri labai daug nuveikė kaimui savo nuoširdžiu darbu. Dėkoju visai mokyklai, kurios, deja, nuo rugsėjo 1-osios netenkame. Tai skaudu netektis mūsų bendruomenėi, bet gyvenimas tęsiasi, ir aš viliuosi, kad keliausime į priekį ir stiprėsime. Sveikatos ir stiprybės visiems.

Aldona ZUBRIENĖ
Vilkiautinio kaimo bendruomenės pirmininkė

2016-ieji – Bibliotekų metai

Bibliotekininkai „Sidabrinės bitės“ laureatai

Regina Lukoševičienė

Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu 2016-ieji metai paskelbti Bibliotekų metais. Minint Bibliotekų metus ir artėjant Varėnos viešosios bibliotekos 70-mečiui kviečiu prisiminti bibliotekininkes, kurios už nuopelnus Varėnos krašto kultūrai buvo apdovanotos Varėnos rajono savivaldybės kultūros premija ir „Sidabrinės bitės“ ženklu.

2001 m. „Sidabrinės bitės“ laureate tapo Žiūrų etnografinio ansamblio vadovė, buvusi Žiūrų kaimo bibliotekos bibliotekininkė Marcelė Paulauskienė. Apie Senosios Varėnos bažnyčioje vykusias „Sidabrinės bitės“ teikimo iškilmes buvo rašoma Marijos Sereičikaitės straipsniuose „Pagerbti „Sidabrinės bitės“ laureatai“ (Dainavos žodis. – 2001, rugs. 11, p. 4) ir „Sidabrinės bitės“ laureatai“ (Ūkininko patarėjas. – 2001, rugs. 13, p. 15), Anelės Rudėnaitės „Padaryk mane gerumu ženklu...“ (Merkio kraštas. – 2001, rugs. 20, p. 1-2), Genovaitės Rafanavičienės „Varėnoje

kasmet gausėja „Sidabrinė bitė“ šeima“ (Lietuvos rytas. – 2001, spal. 2, priedas „Mūsų malūnas“, p. 2), Dovilės Penkauskienės „Bitės ir bitinėliai“ (Lietuvos žinios. – 2001, lapkr. 12, p. 18).

Žiūrų kaimo bibliotekoje M. Paulauskienė dirbo 1971-1995 metais. Dirbdama bibliotekoje užrašinėjo dainas, patarles, priežodžius. Aktyviai dalyvavo 1971 m. įsikūrusio Žiūrų etnografinio ansamblio veikloje, o 1974 m. pradėjo vadovauti šiam ansambliui. 2005 m. Žiūrų etnografinis ansamblis buvo apdovanotas Lietuvos liaudies kultūros centro įsteigta nominacija – „Aukso paukštės“ statulėle. 2008 m. išleista M. Paulauskienės dainų ir tautosakos rinktinė „Kur tas šaltinėlis, kur aš jauna gėriau“. Už tradicinės kultūros puoselėjimą ir sklaidimą 2009 m. M. Paulauskienė buvo apdovanota Kultūros ministerijos premija.

2003 m. Varėnos rajono savivaldybės premija ir Kultūros ir meno tarybos ženklu „Sidabrinė bitė“ už rašytinį žodžio saugojimą, knygose sukaupto kultūros palikimo puoselėjimą bei amžininkų kultūrinės veiklos ir idėjų sklaidimą buvo apdovanota Varėnos viešosios bibliotekos direktorė Zofija Bliujienė. Informacija apie šį apdovanojimą bei kitų „Sidabrinės bitės“ laureatų pagerbimą skelbta: Romanos Vaičūnės „Auga bitučių būrys“ (Margiris. – 2003,

rugs. 26, p. 1, 12), Anelės Rudėnaitės „Vyskupas laimino Dzūkijos kūrėjus“ (Merkio kraštas. – 2003, rugs. 23, p. 1-2), Antano Šarkelės „Sidabrinės bitės“ – vėl Varėnoje“ (Alytaus naujienos. – 2003, rugs. 25, p. 6), Rūtos Averkienės „Pagerbti Varėnos krašto kūrėjai“ (XXI amžius. – 2003, spal. 1, p. 1), R. Averkienės „Sidabrinės bitės“ (Savivaldybių žinios. – 2003, spal. 23, p. 17) publikacijoje.

Z. Bliujienė 1966-1976 m. dirbo Varėnos rajoninės bibliotekos vedėja, o 1976-2004 m. – Varėnos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos direktore. Apdovanota Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino I laipsnio medaliu. Už didžiulį indėlį atidarant naująją Varėnos rajono biblioteką bei užtikrinant vietos bendruomenės bibliotekinių aprūpinimą Zofijai Bliujienei suteiktas geriausias 2003 m. bibliotekininko vardas (Tarp knygų. – 2004, Nr. 5, p. 11).

2004 m. „Sidabrinės bitės“ ženklas ir savivaldybės premija buvo įteikta Varėnos viešosios bibliotekos Pirciupių filialo bibliotekininkei Onai Dzičkancienei. Apie renginį rajono laikraščiuose rašė: Anelė Rudėnaitė „Dar dvi kultūros pažibos“ (Merkio kraštas. – 2004, rugs. 21, p. 1) ir Sonata Grimutienė „Maldai ir muzikai susiliejus“ (Margiris. – 2004, rugs. 24, p. 1-2).

O. Dzičkancienė Pirciupių bibliotekoje pradėjo dirbti 1963 metais ir dirbo joje iki pat bibliotekos uždarymo – 2010 metų. Ji daug nuveikė, išsaugant

Bibliotekininkės „Sidabrinės bitės“ laureatų būryje – pirmoje eilėje iš kairės O. Dzičkancienė, šalia jos D. Šablinskienė ir Z. Bliujienė, ketvirta – M. Paulauskienė

šio tragiško likimo kaimo istorinį paveldą. Uždarius Pirciupių kaimo muziejų, viename iš bibliotekos kambarių įkūrė mažą muziejų (2002), supažindinantį su kaimo istorija (1944 m. tragedija).

2005 m. „sidabrinė bitė“ būrį papildė dar viena bibliotekininkė – Danutė Antanina Šablinskienė. Varėnos viešosios bibliotekos Vaikų literatūros skyriaus vedėja D. Šablinskienė „Sidabrinės bitės“ ženklu ir savivaldybės kultūros premija buvo apdovanota už sėkmingą kultūrinę veiklą, aktyvų dalyvavimą rajono kultūros kūrimo procese, meilės ir pagarbos ugdymą vaikų širdyse. Apie Senosios Varėnos šv. Arkangelo Mykolo bažnyčioje vykusių šventę: M. K. Čiurlionio 130-ųjų gimimo metinių paminėjimą, „Sekmadienos koncertą“ bei 2005 m. „Sidabrinės bitės“ teikimo ceremoniją rašė Sonata Grimutienė straipsnyje „Nominacijos paly-

dėtos malda“ (Giružis. – 2005, rugs. 20, p. 1-2) ir Anelė Rudėnaitė publikacijoje „Gausiame sidabrinė bitė būryje – dvi naujos laureatės“ (Merkio kraštas. – 2005, rugs. 20, p. 1-2).

D. Šablinskienė Varėnos viešosios bibliotekoje dirbo iki 2006 metų.

2014 m. „Sidabrinės bitės“ laureate tapo Varėnos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Dubičių filialo bibliotekininkė, Dubičių krašto bendruomenės pirmininkė Regina Lukoševičienė. Ji apdovanota už aktyvų dalyvavimą Dubičių bendruomenės veikloje, Dubičių krašto istorijos ir kultūros puoselėjimą ir sklaidą. Apie „Sidabrinės bitės“ apdovanojimus rašė Rūta Averkienė straipsniuose „Iškiliausiems kūrėjams – garbingi apdovanojimai ir išpuilingas koncertas“ (XXI amžius. – 2014, spal. 3, p. 1, 16), „Iškiliausiems kūrėjams „Sidabrinės bitės“ (Savivaldybių žinios. –

2014, spal. 4, p. 14), Živilė Puidokaitienė „Pagerbtos darbščiausios „bitutės“ (Giružis. – 2014, rugs. 26, p. 1), Daiva Armonienė „Sidabrinė bitė“ – nepailstančiai bitutei“ (Merkio kraštas. – 2014, rugs. 30, p. 5), Adomas Taraskevičius „Sidabrinė bitė“ apdovanojimuose – netikėtumai“ (Merkio kraštas. – 2014, rugs. 23, p. 1, 4), Genovaitė Rafanavičienė „Ivertino už nemokamas dainas“ (Lietuvos rytas. – 2014, rugs. 24, p. 17).

Dubičių bibliotekoje R. Lukoševičienė pradėjo dirbti 1989 metais. Nuo 2006 metų ji – Dubičių kaimo bendruomenės pirmininkė, aktyviai dalyvauja folkloro ansamblio „Lakštutis“ veikloje. R. Lukoševičienės parengtų projektų dėka suaktyvėjo kultūrinis gyvenimas Dubičių kaime.

Elena GLAVICKIENĖ
Varėnos viešosios bibliotekos Bibliografijos, informacijos ir kraštotyros skyriaus vedėja